

ІЗ ЗОЛОТІЇВСЬКОГО АЛЬБОМУ

– 505 років минає з часу, як згадав літописець село над річкою Устею з гарним іменем Золотіїв. Серед тисяч українських сіл це єдина така назва населеного пункту. Село, що вже давно увійшло до складу Рівного як житловий масив, зберігає свою, золотіївську історію. Всього чотири вулиці з простими і зрозумілими назвами: Золотіївська, Олексинська, Вишнева і Загородна. Рукою подати до сіл Шпанів, Олексин, Тютюковичі. Переплелись долі мешканців цих сіл, їх поєднала дорога до Рівного і Устя, на берегах якої й виникли ці поселення.

Як і в далекому XIX столітті, головною спорудою Золотіїва є дерев'яна Свято-Покровська церква, збудована у 1855 році коштом пана Лук'яна Дворжанського. Окремо від храму – дзвіниця. За розповіддю старожилів, коли німці у війну змушували знімати дзвони у храмах для їхніх воєнних потреб, то золотіївці потайки зняли їх зі своєї церкви і десь так закопали, що й досі не відомо, де ті дзвони. Пережила ця невеличка церква пожежі, які спалахували в селі, війну із страшним бомбардуванням. Найбільше зла вчинила їй атеїстична наруга радянської влади, коли було знищене її внутрішнє убранство, і стала там спочатку аптека, а потім склад для добрив. Відродилася церква наприкінці 80-х, і тепер, як та писанка, впорядкований завітаний храм скликає до молитви

Пам'ятник на могилі родини чехів Зихів.

ними на ньому трьома іменами з однієї родини – Зихів. У Золотіїві жило декілька родин чехів, які переселилися на Волинь ще на по-

лізовані і просто понижені. Щоправда, садиба Кованди на вулиці Млинівській ще довгий час виконувала функцію туберкульозного диспансеру. Залишились про золотіївських чехів лише спогади і ці могили на цвинтарі.

Найглибший спогад людська пам'ять залишає про перші роки навчання в школі. У Золотіїві була початкова школа там, де тепер Рівненський професійний ліцей на вулиці Млинівській. Сільські діти вчилися у цій школі за Польщі й навіть після війни. Було там 4 класи і всього одна вчителька – пані Ванда Слупська. В одній класній кімнаті сиділи школярі різного віку. Навчалися діти польською мовою, але був і урок української. З Рівного на урок української приходив священник Пундир. Після закінчення початкової школи більшість дітей продовжувала навчання в 7-класній польській школі, яку називали ще «колейова».

Коли запитуєш у золотіївців, які прізвища були найбільше поширені в селі, то у відповідь почувеш: «Яквошиними хоч гребувати». І справді, цей великий поважний рід потребує окремої статті або й книги. Там і учасники

всіх війн XX століття, і жертви сталінських репресій, і активісти «Просвіти», талановита інтелігенція, і головне – це глибоко патріотична родина.

Ще одна особливість Золотіїва: майже кожна родина з цього села була якоюсь мірою пов'язана із залізницею, яка проходить повз село.

Люди влаштувалися на роботу на залізницю, залізничники одружувалися з місцевими дівчатами й осідали тут. Навіть німецькі солдати квартирували в селі, бо охороняли залізничний міст через Устю. Моя співрозмовниця Галина Назарчук понад 20 років пропрацювала стрілочницею на залізниці.

Золотіїв стоїть на лівому березі річки Устя, яку старші люди пам'ятають хоч і не такою вже широкою і глибокою, але чистою. Місцеві тут купались, і навіть польських солдат влітку сюди приводили строем купатися. В Усті водилося багато риби, і люди мали свої човни. Пригадують старожили, як за Польщі чистили річку. Вона мала насипні вали на березі.

Золотіїв. Свято-Покровська церква.

А ще поруч були золотіївські джерела з чудовою смачною водою. Загалом це було улюблене місце відпочинку. Чого, на жаль, тепер побачити не можна.

Пройшовши вулицями Золотіїва, познайомившись і поспілкувавшись із мешканцями цього древнього села, не можна залишитися байдужим до його такого нелегкого минулого і сучасного, яке хотілося б бачити кращим – із завітчаними впорядкованими вулицями, чистою річкою, а головне – з щасливими людьми, які просто так посміхаються, йдучи тобі назустріч.

З днем народження, Золотіїве!
Галина ДАНИЛЬЧУК,
завідувачка відділу
Рівненського
краєзнавчого музею

православних вірян Української автокефальної церкви.

Зберегли золотіївці добрі спогади про священників своєї церкви, які долучалися до її розбудови і користувалися повагою пастви. «Був у нас священником колишній царський офіцер пан Дунаєвський, який жив у селі Тинне», – згадує Галина Назарчук. На початку 1950-х років був священник Володимир Медвідь, пізніше митрофорний протоієрей, кандидат богослов'я. А ще не так давно служив у Золотіїві о. Петро Папірник, який збирав по крихах історію церкви і села. Тепер о. Петро – настоятель шпитальної церкви Святого Пантелеймона у селищі Клевань.

Цвинтар. Там спочивають пращури. І одразу зліва біля входу на кладовище впадає у вічі старий сирій надгробний монумент із хрестом і вписа-

чатку митролого століття і завели тут своє господарство. У Золотіїві жили чехи Зихи, Кованди, Гейди, Балагури. Старожили згадують їх як гарних господарів і добрих сусідів. У цих заможних хазяїв багато хто з бідніших селян наймався на роботу і одержував належну винагороду. Діти між собою дружили, українська дівтора часто була в чеських сім'ях, переймала їхні звичаї, культуру і швидко опанувала мову. А тому й досі поважна золотіївка Галина Назарук пам'ятає чеську мову, яку вивчила, спілкуючись із подружкою Іриною Балагурою. Старожили із боєм розповідають про жорстоке ставлення до волинських чехів радянської влади, яка прийшла сюди в 1939 році, і про те, як ці люди змушені були тікати на захід, аби уникнути виселення на холодний схід, до Сибіру. Їхні пристойні кам'яниці, господарські споруди, хмелярні були націона-

Весілля Катерини та Григорія Яковишиних, 1930 рік.
Фото з альбому Г.Д. Яковишиної

Священик о. Володимир Медвідь з членами церковної ради на свято Трійці. Золотіїв, 1950 р.
Фото із альбому Г.Д. Яковишиної

Катерина Яковишина із синами Семеном, Григорієм і Дмитром, поч. ХХ ст.
Фото з альбому Г.Д. Яковишиної

Золотіївські дівчата. 1950-і роки.
Фото із альбому сім'ї Пашковських

УВАГА! Золотіїв кличе на свято

Українська культура та туризму
Галинська міська рада
Депутат Галинської міської ради
Любов Романюк

РІВНЕ
14 серпня
Початок о 13.00

На честь 505-річчя Золотіїва

ЗОЛОТІЇВСЬКІ РЯДИ
Свято меду і шраби

Мед та шраби, веселі забави,
Ігри, млинці, козацькі кубки,
Музейні світлиці, круті декорації,
Смачне чаювання та лікарські рекомендації!
Травниці з лаванди і гарбухи з печі,
Всього піду доспіваймо!